

โครงการให้คำปรึกษา “การจัดทำแผนแม่บทเมืองอัจฉริยะ”
(Consultancy for Master Plan Formulation on Smart City)
(ตัวอย่างโครงการสำหรับจังหวัดที่ต้องการเข้าสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ)

๑. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) นโยบายประเทศไทย ๔.๐ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ ภาค และภูมิภาค ภายใต้แนวคิด “การพัฒนาเมืองที่มีความประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการ การบริหารจัดการ การเมือง การลดค่าใช้จ่าย และการใช้ทรัพยากร โดยเน้นกลไกการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ทันทสมัย อย่างยั่งยืน ให้ประชาชนในเมืองกินดีอยู่ดี โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นเครื่องมือ” สืบเนื่องจาก ความหนาแน่นของประชากร ความเป็นเมือง ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และการเติบโตของเมืองอย่างไร้ทิศทาง ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

รัฐบาลจึงมีนโยบายการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) โดยมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๖๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ให้ปฏิบัติงานขับเคลื่อนแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ต่อมาได้มีประกาศคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมิน และคุณสมบัติ วิธีการ และกระบวนการในการพิจารณาการเป็นเมืองอัจฉริยะ ที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการการพัฒนาเมืองให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth) การกระจายความมั่งคั่งไปยังพื้นที่ต่าง ๆ สร้างความเข้มแข็งให้พื้นที่ โดยมุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาพัฒนาตามศักยภาพหรือบริบทของพื้นที่ ให้สภาพแวดล้อมในพื้นที่ เมืองมีความน่าอยู่ ยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน มีความปลอดภัย มีการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม มีการจัดโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับศักยภาพทางเศรษฐกิจและโครงสร้างทางสังคมและประชากรในพื้นที่ รวมทั้งรองรับประชากรสูงอายุที่จะมีจำนวนมากขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดเป้าหมายให้มีเมืองอัจฉริยะเกิดขึ้นในประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๕๖๒ นำร่อง ๗ จังหวัด ๑๐ พื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขยายไปสู่ ๒๔ จังหวัด ๓๐ พื้นที่ และภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ จะขยายทั่วประเทศ ๗๗ จังหวัด ๑๐๐ พื้นที่ โดยมีแนวทางบริหารการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ตามนิยามและคุณลักษณะที่มีการกำหนดออกมาทั้ง ๗ ประเภท ได้แก่ สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ เศรษฐกิจอัจฉริยะ ขนส่งอัจฉริยะ พลังงานอัจฉริยะ พลเมืองอัจฉริยะ การดำรงชีวิตอัจฉริยะ และการบริหารภาครัฐอัจฉริยะ แต่ละพื้นที่ หรือเมืองจะมีการกำหนดตำแหน่งให้พื้นที่ (City Positioning) ของตนเป็นเมืองอัจฉริยะตามรูปแบบ หรือลักษณะพิเศษ ตามศักยภาพของเมืองนั้น และเน้นการมีเป้าหมายเดียวกันและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อาทิ ส่วนราชการ ในพื้นที่ (ส่วนกลาง ภูมิภาค และองค์กรปกครองท้องถิ่น) ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ

แผนพัฒนาจังหวัด มีบทบาทและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งการพัฒนาบางส่วนของจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากการเติบโตให้เป็นเมืองอัจฉริยะตามกรอบนโยบายรัฐบาลข้างต้น เนื่องจากแผนพัฒนาจังหวัดมีกลไกการจัดทำแผนแม่บทแบบบูรณาการ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีการเชื่อมโยงหน่วยงานทั้งในพื้นที่และส่วนกลาง มีช่องทางการผลักดันความต้องการหรือปัญหาของพื้นที่ให้ได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง รวมทั้ง มีกลไกขับเคลื่อนแผนแม่บทแปลงสู่แผนปฏิบัติการ รวมทั้งงบประมาณของแผนพัฒนาจังหวัด สามารถเป็นจุดเริ่มต้น หรือนำร่อง หรือทดลองการพัฒนาพื้นที่ ก่อนนำไปสู่การขยายผลหรือการผลักดันให้มีการสนับสนุนจากส่วนกลาง หรือนโยบายระดับชาติด้านต่าง ๆ ได้

มูลนิธิพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ โดยสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.)

ได้เล็งเห็นความสำคัญของจังหวัดที่กำลังมีการขยายทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และมีความต้องการการบริหารจัดการเมืองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีประสิทธิภาพรองรับการเติบโตอย่างชาญฉลาด และได้มีการเตรียมพร้อมการเป็น

เมืองอัจฉริยะตามแนวนโยบายของรัฐบาล ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ จึงได้จัดทำ “โครงการให้คำปรึกษาการจัดทำแผนแม่บทเมืองอัจฉริยะ” เพื่อให้จังหวัดที่ประสงค์จะพัฒนาพื้นที่เป้าหมายเป็นเมืองอัจฉริยะ และต้องการรับบริการวิชาการโดยการจ้างที่ปรึกษาเพื่อให้นักวิชาการวิจัยนโยบาย ทฤษฎี ภูมิศึกษาและบริหารการพัฒนาเมือง สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีแผนแม่บทการพัฒนาเป็นเมืองอัจฉริยะแผนปฏิบัติการประจำปี แผนงานโครงการขับเคลื่อน รวมทั้ง มีการเพิ่มพูนสมรรถนะบุคลากรของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งพื้นที่ และบริบทที่จะถูกกำหนดให้เป็นเมืองอัจฉริยะของจังหวัด โดยมุ่งหวังเพื่อให้การขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะสามารถเกิดขึ้นมาได้อย่างเป็นรูปธรรม และดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้จังหวัดมีแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ตามแนวนโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการพัฒนาพื้นที่ ภาค ภูมิภาค ที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดฉบับล่าสุด อันนำไปสู่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัดอย่างสร้างสรรค์
- ๒) เพื่อสร้างคณะทำงานอย่างมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ และเสริมสมรรถนะบุคลากรของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ อาทิ ส่วนราชการในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนภาคประชาสังคม และภาควิชาการ ให้มีการเสริมสร้างชุดความคิด (Mindset) ด้านพัฒนาจังหวัดเพื่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่เติบโตอย่างชาญฉลาด (Smart growth for smart city) จากทฤษฎี และกรณีศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของยุทธศาสตร์ และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับเมืองอัจฉริยะในมิติต่าง ๆ รวมทั้ง เรียนรู้กระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่อย่างสร้างสรรค์และบูรณาการการทำงานของส่วนราชการและภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ และทดลองปรับใช้กรณีศึกษาของเมืองอัจฉริยะเข้ากับยุทธศาสตร์จังหวัดในด้านการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในพื้นที่ของตนเอง

๓. เป้าหมายของโครงการ

- ๓.๑ จัดทำร่างแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของพื้นที่เป้าหมาย ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดฉบับล่าสุด
- ๓.๒ จัดทำร่างแผนปฏิบัติการประจำปีของแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ตามหลักเกณฑ์ของแหล่งงบประมาณ
- ๓.๓ พัฒนาบุคลากรของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ส่วนราชการในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ จำนวนอย่างน้อย ๖๐ คน/รุ่น

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๔.๑ ร่างแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของพื้นที่เป้าหมาย ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดฉบับล่าสุด
- ๔.๒ ร่างแผนปฏิบัติการประจำปีของแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ตามหลักเกณฑ์ของแหล่งงบประมาณ พร้อมตัวอย่างโครงการสำคัญ
- ๔.๓ พัฒนาบุคลากรของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ส่วนราชการในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ จำนวนอย่างน้อย ๖๐ คน/รุ่น

๕. ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

ระยะเวลา ๑๘๐ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา

๖. รายชื่อคณะที่ปรึกษาและนักวิจัยของโครงการที่ปรึกษา

๑) นายมนุชญ์ วัฒนโกเมร	ที่ปรึกษาอาวุโส
๒) นายสีมา สีมานันท์	ที่ปรึกษาอาวุโส
๓) นายปรีชา วัชรภักย์	ที่ปรึกษาอาวุโส
๔) นายศิวะ แสงมณี	ที่ปรึกษาอาวุโส
๕) นายจาคูร อภิชาติบุตร	ที่ปรึกษาอาวุโส
๖) นายพินัย อนันตพงษ์	ที่ปรึกษาอาวุโส
๗) นายศิวะ ศิริเสาวลักษณ์	ที่ปรึกษาอาวุโส
๘) นายนิคม เกิดขันหมาก	ที่ปรึกษาอาวุโส
๙) นายประชา เตรีตน์	ที่ปรึกษาอาวุโส
๑๐) น.ส.ทัศนีย์ ดุสิตสุทธิรัตน์	ที่ปรึกษาอาวุโส
๑๑) ผศ.ดร.ปุ่น เทียงบูรณธรรม	ที่ปรึกษา
๑๒) นายสุพจน์ ลาภปรารถนา	ที่ปรึกษา
๑๓) นายศิวะ หงษ์นภา	ที่ปรึกษา
๑๔) ดร.บัญญัติ ส่งสัมพันธ์	ที่ปรึกษา
๑๕) ดร.พิสิทธิ์ พัวพันธ์	ที่ปรึกษา
๑๖) น.ส.ดารัตน์ บริพันธ์กุล	ที่ปรึกษา
๑๗) น.ส.ไปยดา หาญชัยสุขสกุล	ที่ปรึกษา
๑๘) น.ส.ลัดดาวัลย์ ราชูรัชต์	ที่ปรึกษา
๑๙) นายกวิน เทพปฏิพัทธ์	ที่ปรึกษา
๒๐) ดร.เนตรปรียา ชุมไชโย	ที่ปรึกษา
๒๑) ดร.ปรียา ผาติชล	ที่ปรึกษา

(หมายเหตุ: จะมีการคัดเลือกที่ปรึกษาและนักวิจัย ให้เหมาะสมกับจังหวัดที่ต้องการบริการวิชาการอย่างน้อย ๔-๖ คน ต่อโครงการที่ปรึกษาของจังหวัด)

๗. ติดต่อ/สอบถามเพิ่มเติมได้ที่

คุณสุพจน์ ลาภปรารถนา

สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.)

๔๗/๑๐๑ หมู่ ๔ สำนักงาน ก.พ. อาคาร ๘ ชั้น ๒ ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ

อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๙ ๘๕๔๕ ๔๕๖๕ หรือ ๐๘ ๖๓๔๐ ๒๒๕๗, ๐๒ ๕๒๗ ๘๗๐๐ โทรสาร ๐๒ ๕๒๗ ๗๐๕๐

e-mail : sorporror@gmail.com